

Toplum ve Sosyal Hizmet

ISSN: 2147-3374 / E-ISSN: 2602-280X

Araştırma Makalesi / Research Article

Üniversite Öğrencilerinin Aile ve Evliliğe İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi

Determination of the Ideas of University Students Related to Family and Marriage

Aliye Betül DENİZ¹, İshak AYDEMİR²

¹ Sosyal Hizmet Uzmanı, Bahçeşehir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Aile Danışmanlığı Anabilim Dalı,
aliyebetuldeniz@gmail.com
ORCID: 0000-0002-2980-5369

² Prof. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü,
ishak72@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8910-9413

Başvuru: 23.09.2020
Kabul: 01.12.2020

Atf:
Deniz, A.B. ve Aydemir, İ. (2021). Üniversite öğrencilerinin aile ve evliliğe ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 32(1), 59-78. DOI: 10.33417/tsh.799078

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin aile ve evlilikle ilgili güncel beklentilerinin ve görüşlerinin belirlenmesidir. Bu araştırma, betimsel tarama modelini esas almıştır. Araştırmaya İstanbul Bahçeşehir ve Marmara Üniversitelerinde okuyan 383 öğrenci katılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin %50,3'ü Marmara Üniversitesi, %49,7'si ise Bahçeşehir Üniversitesi'nde öğrenim görmekte ve %61,6'sı kadın, %38,4'ü ise erkektir. Kadın öğrencilerin %97,9'u ve erkek öğrencilerin %93,8'i eşinin ailesi ile yaşamayı (aynı evde) istememekte; kadın öğrencilerin %84,3'ü ve erkek öğrencilerin %83,7'si evlilik öncesi flörtü onaylamakta; kadın öğrencilerin %24,2'si ve erkek öğrencilerin %46,9'u evlilik öncesinde evlenmeyi düşündüğü kadın partneri ile cinsel ilişkide bulunmayı onaylamakta; kadın öğrencilerin çoğunluğu evlenmeyi düşündükleri partnerlerinin mesleğinin ilk sırada mühendisleri tercih etmekte, ikinci sırada öğretmen ve erkek öğrenciler ise ilk sırada öğretmen ve doktorları tercih etmekte; kadın öğrencilerin %14,8'i ve erkek öğrencilerin %19'u evlilik öncesi sözleşme yapmayı düşünmektedir. Sonuç olarak üniversite öğrencilerinin evliliğe bakış açıları ve beklentileri devlet ve vakıf üniversitelerine göre farklılık göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Evlilik, flört, aile, evlilik sözleşmesi, cinsellik, üniversite öğrencileri, beklenti

ABSTRACT

The purpose of this project is to determine the updated expectations and thoughts of the university students about the family and marriage. This research is based on the Descriptive Survey Model and it was completed with the 383 students in Başakşehir and Marmara Universities in Istanbul. The 50,3% of the students attended to the research is from Marmara University, 49,7% of them being from Başakşehir University; 61,6% of them are female and 38,4% of them are male. 97,9% of the female students and 93,8% of the male students do not want to live in the same house with the parents; 84,3% of the female students and 83,7% of the male students approves flirting before the marriage; 24,2% of the female students and 46,9% of the male students approves the sexual act with the person whom they want to marry; the most of the females prefer the engineers as husbands and secondly the teachers; Male students prefer the teachers and doctors as wives and 14,8% of the females and 19% of the males approves the settlement before marriage. As a result, university students' perspectives and expectations about marriage differ according to state and private universities.

Keywords: Marriage, flirt, family, marriage contract, sex, university students, expectation

GİRİŞ

Aile toplumsal bir kurum olup, en küçük sosyal gruptur. Aile toplumun en küçük yapı taşıdır. Bu küçük birimin kurulması için insanlar çeşitli eğilimler göstermekte olup kriterler belirlemektedir. Bu kriterler mutlu bir evliliğin temelini atılması için büyük önem taşımaktadır. Belirlenen kriterler yaşanan dönemin dini, siyasi, sosyal, ekonomik gibi birçok alandaki gelişmelerin etkisi ile belirlenmektedir (Oláh vd., 2018).

Aile, toplumsallaşmanın gerçekleştiği ilk ve önemli bir sosyal kurumdur. Bu amaçla toplumsallaşmanın ilk basamağını oluşturan aile, toplumsal düzeni ve dengeyi kurmaktadır. Aileyi eşler oluşturmakta olup zamanla yeni bireyler de katılarak genişler. Aile tarihsel süreçte toplumsal değişim ve gereksinimler doğrultusunda değişmiş ve farklı fonksiyonlar yüklenmiştir.

Aile, içinde bulunduğu toplumun bir birimi olarak, onun özelliklerini taşır. Toplumun değer yargılarını, gelenek ve göreneklerini, inançlarını kısacası kültürünü yansıtır. Bunun yanında özel bir içyapısı ve işlevi bulunmaktadır. Bu nedenle sürekli toplumla alışveriş halinde olan bir kuruluş olarak çalışır (Yörükoğlu, 1987).

Sanayi öncesi toplumlarda aile üyeleri ekonomik nedenler sebebiyle bir arada yaşamak zorunda kalmışlardır (Bahar, 2009). Özellikle çocuklar neslin devamını sağlama ve üretime sağladıkları katkı nedeniyle öneme sahiptir. Geleneksel ailelerde, çocuklara verilen cinsiyet rolleri ile ilgili eğitim daha belirgindir. Çekirdek ailede ise kadın, evin idaresi, çocukların ve diğer aile üyelerinin bakımından sorumlu iken, erkek ise ailenin geçiminden sorumludur (Eşsizoğlu vd., 2012). Son yıllardaki istatistikler incelendiğinde, Türkiye’de çekirdek aile ve dağılmış ailenin yaygınlığının arttığı geniş ailenin yaygınlığının azaldığı anlaşılmaktadır (Turğut ve Feyizoğlu, 2014).

Bireylerin kendi aile ilişkilerini yapılandırmalarında ve gelecek nesillerin oluşmasını sağlamalarında evlilik, çok önemli bir yere sahiptir. Bu durumda evlilik kişilerin hayatındaki en mühim ve temel insan ilişkilerinden biri olarak görülmektedir (Tolan, 2015).

İnsanlar neslin devamını sağlamak, yeni kuşakları topluma hazırlamak, çocuklarının sosyalleşmesini sağlayarak gelecek kuşaklara kültürel değerleri aktarmak ve cinsel gereksinimlerini karşılamak üzere bir aile kurmak ister ve bu amaçla kendileri için uygun bir eş seçmeye yönelirler. Freud, eş seçmeyi çocukların ana babadan karşı cins ebeveyne karşı hissettikleri yakınlık ve hayranlığa bağlamakta, bilinçdışı karmaşık süreçler yoluyla kızların babalarının, erkeklerin annelerinin özelliklerini taşıyan eşleri seçtiklerini ileri sürmektedir (Bozgeyikli ve Toprak, 2013).

Özgüven (1997), eş seçimini, iki cinsin birbirlerini görme, tanışma ve tanımadan başlayarak flört, söz kesme, nişan, nikah, düğün gibi aşamaları da olan toplumsal bir süreç olarak tanımlamaktadır. Özgüven (1997)’e göre bu süreç, evlenmeden önce eşlerin birbirlerini iyice tanımalarına olanak tanıyan, evlilik kararının isabetli olma olasılığını artıran bir faktördür.

Eş seçme eğilimi, evliliğe hazır erkek ya da kadının evlenmek için karşı cinsten potansiyel eş adaylarını, beklentilerine uygunluğu açısından değerlendirip seçmek amacıyla göz önünde

bulundurduğu toplumsal, kültürel, ekonomik, fiziksel, ruhsal, yaş ve kişilik özellikleri gibi değişkenlerin tamamıdır (Efe, 2013).

Günayer Şenel (2011), eş seçimine ilişkin kararlar yıllar içinde ve kültürden kültüre değişiklik gösterse de bazı öncelikler her zaman ve her kültürde çok önemli olmaya devam ettiğini düşünerek ülkemizdeki eş seçimi kararında gözden geçirilmesi gereken önemli faktörleri şu şekilde sıralamaktadır. Bunlar; eş adayının fiziksel özellikleri, kişilik özellikleri, eğitim durumu, ailesinin sosyo-ekonomik durumu ve yapısı ve aradaki yaş farkı, sağlayacağı ekonomik imkanlar, dini inancı, siyasi görüşü, ailelerinin onayının alınması gibi konular dikkate alınmaktadır.

Kasapkara ve Kasapkara (2013) yaptıkları çalışmaya katılanların 20-22 yaş grubu, eş seçiminde daha fazla kriter ortaya koyduğu ve daha yüksek yaş grubu ise, eşte aranan kriterleri asgari düzeyde koyduğu belirlenmiştir.

Efe (2013), üniversite öğrencilerinin eş seçme eğilimlerini belirlediği çalışmada iyi yemek yapma ve hamarat olma özelliğinin erkek öğrenciler tarafından öncelikli olduğunu saptamıştır.

Yalçın, Kılıçoğlu ve Acar (2017)'in gençlerin evlilik ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının, değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemeye yönelik olarak yaptıkları araştırmaya göre, öğrencilerin evlilik ve toplumsal cinsiyete yönelik tutumları hem cinsiyete hem de öğrenim düzeylerine bağlı olarak anlamlı şekilde değişmektedir. Evliliğe yönelik tutum boyutu ile eşitlikçi cinsiyet rolüne yönelik tutum arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Gençlik dönemi, evliliğe hazırlık aşamasının önemli bir sürecidir. Üniversite yaşamı, ortamı buna yönelik olarak öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurma, duygusal ilişki başlatma, flört etme için uygun bir yaşam dönemidir. Öğrencilerin aile ve evlilik ile ilgili olarak görüşleri, bakış açıları ailenin şekillenmesinde önemli bir rol almaktadır. Ailenin günümüz hızlı toplumsal değişimlerinden etkilendiği bir dönemde evlenme ve aile kurma sürecindeki üniversite öğrencilerinin aile ve evliliğe bakış açıları ve görüşleri merak konusu olmuştur. Bu kadar hızlı değişimin yaşandığı, boşanmaların arttığı ve parçalanmış aile sayısının arttığı bir dönemde gençlik dönemindeki bireylerin bu durum karşısında evlilik ve eş seçimine ilişkin görüşlerinin ortaya konulmasını önemli kılmaktadır. Araştırmanın problematiğini bu durum oluşturmaktadır. Bu araştırma, yaşanan hızlı değişimlerle beraber günümüz üniversite öğrencilerinin aile ve evlilikle ilgili güncel beklentilerinin ve görüşlerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilecektir.

YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma, betimsel tarama modelini esas almıştır. Tarama modelleri geçmişte veya hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, durum, birey veya nesne kendi koşulları içerisinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır.

Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir (Karasar, 2016).

Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Bu araştırmanın evreni, Bahçeşehir Üniversitesi ve Marmara Üniversitesinde okuyan lisans ve yüksek lisans öğrencilerinden oluşmaktadır. Marmara Üniversitesi resmi internet sayfasında yer alan bilgiye göre 2018 yılı toplam öğrenci sayısı 83,167 ve Bahçeşehir Üniversitesinde ise toplam 27,210 öğrenci öğrenim görmektedir. Yapılan örneklem büyüklüğü hesaplamasına göre %95 güven düzeyi ve 0,05 anlamlılık düzeyinde çalışmaya 383 öğrencinin katılımının yeterli olacağı belirlenmiştir (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004). Örnekleme her iki üniversiteden yarı yarıya öğrenci dahil edilmiştir. Araştırmaya Marmara Üniversitesi'nden 200 (%50,3) ve Bahçeşehir Üniversitesi'nden 180 (%49,7) öğrenci katılmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi ile veriler toplanmıştır. Kolayda örnekleme, ana kütle içerisinden seçilecek örnek kesimin araştırmacının yargılarınca belirlendiği tesadüfi olmayan örnekleme yöntemidir. Kolayda örneklemede veriler, ana kütlede en kolay, hızlı ve ekonomik şekilde toplanır (Zikmund, 1997; Malhotra, 2004; Aaker vd., 2007).

Veri Toplama Aracı ve verilerin toplanması

Araştırmanın amacı doğrultusunda anket formu hazırlanmıştır. Anket için madde havuzu oluşturulurken ilk olarak konu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Amaca uygun olarak öğrencilerin görüş ve düşüncelerini belirleyen sorular literatür taraması doğrultusunda hazırlanmıştır. Konu ile ilgili olarak çok sayıda ölçek olmakla birlikte doğrudan araştırmanın amacını ölçmeye yönelik ölçek olmadığından yapılan çalışmalar dikkate alınarak soru formu oluşturulmuştur. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencileri tanıtıcı sosyo – demografik bilgiler (Öğrencinin yaşı, cinsiyeti, öğrenim gördüğü üniversite, bölümü, memleketi, medeni durumu, kaldığı yer gibi) yer almaktadır. İkinci bölümde ise öğrencilerin aile ve evlilik ile ilgili görüşlerini soruşturan sorular yer almaktadır. Anket formunda öğrencilerin görüşleri soruşturan 56 soru yer almaktadır.

Verilerin toplanması için Bahçeşehir Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan onay alındıktan sonra Bahçeşehir Üniversitesi ve Marmara Üniversitesinden kurum izinleri alınmıştır. Daha sonra verilerin toplanması için çalışma kapsamındaki öğrencilerle görüşmeler yapılmış ve bu sırada öncelikle araştırmanın amacı açıklanarak bilgilendirilmiş onay alındıktan sonra anketlerin yüz yüze görüşülerek doldurulması sağlanmıştır. Katılım tamamen gönüllülük esasına dayandığı özellikle vurgulanmıştır. Araştırmaya Marmara Üniversitesi'nden 200 (%50,3) ve Bahçeşehir Üniversitesi'nden 180 (%49,7) öğrenci katılmıştır.

Verilerin Analizi

Veriler toplandıktan sonra, SPSS 21 Programında veri tabanı oluşturularak veriler veri tabanına işlenmiş ve sonra program kapsamında katılımcıların sosyo-demografik özellikleri, katılımcıların evlilik görüş ve beklentilerini içeren verilerin analizi yapılmıştır. Bu kapsamda elde edilen bulgular tablo ve grafikler şeklinde düzenlenerek ve bunun için sayı, yüzde, ortalamalar, çapraz tablolar ve ki

kare test analizleri yapılmıştır. Verilerin analizinden önce eksik veya gelişigüzel doldurulan formlar çalışmaya dahil edilmemiştir.

BULGULAR

Tanıtıcı Bilgiler

Bu araştırmaya katılan öğrencilerin %50,3'ü Marmara Üniversitesi, %49,7'si ise Bahçeşehir Üniversitesi'nde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin %61,6'sı kadın, %38,4'ü ise erkek, %5,5'i köy, %1,0'ı ilçe (Kasaba), %93,5'i kentte (İl) doğmuş, %57,2'si Marmara, %6,3'ü Doğu Anadolu, %6,3'ü Ege, %6,5'i Akdeniz, %6,0'ı İç Anadolu, %13,6'sı Karadeniz, %4,2'si Güneydoğu Anadolu'dan bölgelerinden gelmektedir.

Evlilik ve Aile İle İlgili Görüşler

Kadın öğrencilerin aileyi ilgilendiren kararların alınmasında %32'si baba, %17'si anne, %2,7 diğer aile büyükleri, %1,4 'ü ağabeyim-ablam, %5,5'i hem anne hem baba, %41,5'i tüm aile üyeleri birlikte etkilidir. Erkek öğrencilere göre %32'si babam, %17'si annem, 2,7'si diğer aile büyükleri, %1,4'ü ağabeyim ve ablam, %5,5'i hem anne hem baba, %41,5'i tüm aile üyeleri ile birlikte cevabını vermiştir.

Tablo 1: Öğrencilere göre evlenecekleri kişiyi kim seçmeli (n=383)

Seçenek	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Önce ben karar vermeliyim sonra ailem onaylamalı	156	66,1	2	1,4
Sadece kendim	77	32,6	85	57,8
Arkadaşlarım	1	0,4	1	0,7
Ailem (Anne - Baba)	1	0,4	59	40,1
Önce ailem onaylamalı sonra ben karar vermeliyim	1	0,4	85	57,8
Toplam	236	100,0	147	100,0

Kadın öğrencilerin evlenecekleri kişiyi kim seçmeli sorusuna %32,6'sı sadece kendim, %66,1'i önce ben karar vermeliyim sonra ailem onaylamalı; erkek öğrencilerin %57,8'i sadece kendim, %40,1'i ailem (Anne-baba) ve %57,8'i önce ailem onaylamalı sonra ben karar vermeliyim cevabını vermiştir (Tablo 1).

Evlenecek kişiler arası maddi durumun uygunluğu sorusuna kadın öğrencilerin %40,3'ü denk olmalıdır, %14,4'ü erkek daha zengin olmalıdır, %41,1'i kadın daha zengin olmalıdır, %4,2'si fark etmez; erkek öğrencilerin %24,5'i denk olmalıdır, %15,6'sı erkek daha zengin olmalıdır, %2,0'ı kadın daha zengin olmalıdır, %53,1'i fark etmez, %4,8'i herhangi birinin zengin olması yeterli yanıtını vermiştir.

Öğrencilerin evlenecek kişiler arasında öğrenim durumu uygunluğu sorusuna kadın öğrencilerin %74,2'si denk olmalıdır, %5,1 i erkeğin eğitim seviyesi daha yüksek olmalıdır, %1,3'ü kadının eğitim seviyesi daha yüksek olmalıdır, %19,5'i fark etmez; erkek öğrencilerin %54,4'ü denk olmalıdır, %4,1'i erkeğin eğitim seviyesi daha yüksek olmalıdır, %2,0'ı kadının eğitim seviyesi daha yüksek olmalıdır, %39,5 i fark etmez cevabını vermiştir.

Evlenecek kişiler arasında ideolojik görüş uygunluğu sorusuna kadın öğrencilerin %14,4'ü aynı olmalıdır, %63,6'sı yakın olmalıdır, %5,5'i zıt olabilir, %16,5'i fark etmez; erkek öğrencilerin %12,2'si aynı olmalıdır, %41,5'i yakın olmalıdır, %6,8'i zıt olabilir, %39,5'i fark etmez cevabını vermiştir.

Tablo 2: Öğrencilere görev evlenecek kişiler arasında dini inanç uygunluğu

Seçenek	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Aynı olmalıdır	149	63,1	58	39,5
Farklı olabilir	24	10,2	28	19,0
Fark etmez	63	26,7	60	40,8
Toplam	236	100,0	147	100,0

Öğrencilerin evlenecek kişiler arasında dini inanç uygunluğu sorusuna kadın öğrencilerin %63,1'i aynı olmalıdır ve erkek öğrencilerin %39,5'i aynı olmalıdır yanıtını vermiştir (Tablo 2).

Evlenecek kişiler arasında eşlerin yaşlarının uygunluğu sorusuna kadın öğrencilerin %14,8'i denk olmalıdır, %58,9'u erkek daha büyük olmalıdır, %0,8'i kadın daha büyük olmalıdır, %25,0'ı fark etmez, %0,4'ü diğer; erkek öğrencilerin %26,5'i denk olmalıdır, %37,4'ü erkek daha büyük olmalıdır, %2,0'ı kadın daha büyük olmalıdır, %34,0'ı fark etmez cevabını vermiştir.

Evlilik sürecinde evin reisi kim olmalıdır sorusuna kadın öğrencilerin %11,4'ü kadın olmalıdır, %11,4'ü erkek olmalıdır, %72,5'i her ikisi birden, %4,2'si fark etmez, %0,4'ü diğer; erkek öğrencilerin %3,4'ü kadın olmalıdır, %32'si erkek olmalıdır, %55,1'i her ikisi birden, %8,82'si fark etmez ve %0,7'si diğer yanıtını vermiştir.

Eşin çalışmasını isteme sorusuna kadın öğrencilerin %98,3'ü evet, %1,3'ü hayır, %0,4'ü diğer; erkek öğrencilerin %79,6'sı evet, %10,9'u hayır, %9,5'i diğer cevabını vermiştir.

Kadın öğrencilerin %97,9'u eşinin ailesi ile yaşamayı (aynı evde) istememekte, %2,1'i istemekte ve erkek öğrencilerin %93,8'i eşinin ailesi ile yaşamayı (aynı evde) istememekte ve %6,8'i ise istemektedir.

Eşin ailesi ile oturmayı isteme sorusuna kadın öğrencilerin %37,7'si olumlu, %17,8'i olumsuz etkiler, %44,1'i fark etmez, %0,4'ü diğer; erkek öğrencilerin %49'u olumlu etkiler, %13,6'sı olumsuz etkiler, %37,4'ü fark etmez cevabını vermiştir.

Evliliğin kariyer üzerindeki etkisi hakkındaki düşünceleri sorulduğunda kadın öğrencilerin %37,72'si olumlu etkiler, %17,8'i olumsuz etkiler, %44,1'i fark etmez, %0,4'ü diğer; erkek öğrencilerin %49'u olumlu etkiler, %13,6'sı olumsuz etkiler, %37,4'ü fark etmez cevabını vermiştir.

Tablo 3: Öğrencilerin flörtle ilgili düşünceleri

Seçenek	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Onaylıyorum	199	84,3	123	83,7
Karşıyım	11	4,7	11	7,5
Kararsızım	26	11,0	13	8,8
Toplam	236	100,0	147	100,0

Flörtle ilgili olarak kadın öğrencilerin %84,3'ü onaylamakta ve erkek öğrencilerin %83,7'si onaylamaktadır (Tablo 3).

Flört edilen kişi ile evlenme düşüncesi sorulduğunda kadın öğrencilerin %57,6'sı evet, %3,8'i hayır, %38,5'i kararsız; erkek öğrencilerin %51,7'si evet, %9,5'i hayır, %36,7'si kararsız kalmıştır.

Kadın öğrencilerin %24,2'si evlilik öncesinde erkek partneri ile cinsel ilişkide bulunmayı onaylamakta, %60,6'sı karşı çıkmakta ve %15,2'i kararsız kalmakta; erkek öğrencilerin %46,9'u evlilik öncesinde evlenmeyi düşündüğü kadın partneri ile cinsel ilişkide bulunmayı onaylamakta, %32'si karşı çıkmakta ve %21,1'i kararsız kalmaktadır.

Kadın öğrencilerin %22,5'i evlilik sistemi dışındaki cinsel ilişkide bulunmayı onaylamakta, %61,4'ü karşı çıkmakta, %15,3'ü kararsız kalmakta; erkek öğrencilerin %48,3'ü bu durumu onaylamakta, %33,3'ü karşı çıkmakta ve %18,4'ü kararsız kalmaktadır.

Kadın öğrencilerin %54,7'si için evlilik sürecinde partnerinin bekaretinin kendisi için önemli olduğu, %45,3'ü için önemli olmadığı; erkek öğrencilerin %55,8'i için evlilik sürecinde partnerinin bekareti kendisi için önemli olduğu ve %44,2'i için ise önemli olmadığı belirlenmiştir.

Kadın öğrencilerin %75,4'ü kız isteme törenlerini gerekli bulmakta, %24,6'sı gereksiz bulmakta; erkek öğrencilerin %76,2'si gerekli bulmakta ve %22,4'ü gereksiz bulmaktadır.

Evlenme teklifi edecek kişi kim olmalı sorusuna kadın öğrencilerin %0,8'i kadın, %72,5'i erkek, %26,3'ü fark etmez; erkek öğrencilerin %3,4'ü kadın, %61,2'si erkek, %35,4'ü fark etmez cevabını vermiştir.

Tablo 4: Öğrencilere göre evlenmeyi düşündükleri partnerlerinin mesleklerine ilişkin tercihleri

Seçenek	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Öğretmen	21	8,9	24	16,3
Doktor	21	9,1	18	12,2
Mühendis	49	20,6	11	7,5
Avukat	15	6,4	11	7,5
Psikolog	8	3,4	14	9,5
Serbest meslek	5	2,1	5	3,4
Fark etmez	112	47,5	64	43,5
Toplam	236	100,0	147	100,0

Kadın öğrencilerin % 20.8'i evlenmeyi düşündükleri partnerlerini mesleğinin mühendis öğretmen ve % 47.5'i fark etmez; erkek öğrencilerin % 16.3'ü öğretmen, % 43.5'i fark etmez cevabını vermiştir (Tablo 4).

Tablo 5: Öğrencilerin sanal ortamda (Facebook, Twitter, Mail grupları, Instagram, Tumblr vb.) tanıştığı kişi ile evlenme düşüncesi

Seçenek	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Evet	46	19,5	37	25,2
Hayır	104	44,1	45	30,6
Kararsızım	86	36,4	65	44,2
Toplam	236	100,0	147	100,0

Sanal ortamda tanıştığı kişi ile evlenme düşüncesi sorusuna kadın öğrencilerin %19,5'i evet, %44,1'i hayır; erkek öğrencilerin %25,2'si evet, %30,6'sı hayır, cevabını vermiştir (Tablo 5).

Evlenmeyi düşündüğü kişinin sosyal paylaşım siteleri üzerinden aktif paylaşımda bulunması hakkındaki düşüncesi sorusuna kadın öğrencilerin %52,5'i onaylıyorum, %17,8'i karşıyım, %29,7'si kararsızım; erkek öğrencilerin %53,1'i onaylıyorum, %21,1'i karşıyım, %25,9'u kararsızım cevabını vermiştir.

Evlilik siteleri/uygulamalarından herhangi birini kullanma durumu sorusuna kadın öğrencilerin %0,8'i evet, %99,2'si hayır; erkek öğrencilerin %2'si evet, %98'i hayır cevabını vermiştir. Evlilik programlarına katılma düşüncesi sorulduğunda kadın öğrencilerin %0,4'ü evet, %97'si hayır, %2,5'i kararsızım; erkek öğrencilerin %1,4'ü evet, %98'i hayır cevabını vermiştir. Evlilik programı aracılığı ile yapılan evlilikler hakkındaki düşüncesi sorulduğunda kadın öğrencilerin %2,1'i onaylıyorum, %69,1'i karşıyım, %28,8'i kararsızım; erkek öğrencilerin %3,4'ü onaylıyorum, %74,1'i karşıyım, %22,4'ü kararsızım cevabını vermiştir.

Eşcinsel evliliğe ilişkin tutumu sorulduğunda kadın öğrencilerin %36,4'ü onaylıyorum, %43,6'sı karşıyım, %19,9'u kararsızım; erkek öğrencilerin %30,6'sı onaylıyorum, %52,4'ü karşıyım, %17'i kararsızım cevabını vermiştir.

Kadın öğrencilerin %14,8'i evlenmeden önce yapılan evlilik sözleşmesi onaylamakta, %55,5'i karşı çıkmakta, %29,7'si kararsız kalmakta; erkek öğrencilerin %19'u onaylamakta, %58,5'i karşı çıkmakta ve %21,8'i kararsız kalmaktadır. Kadın öğrencilerin %64,8'i evlilik sözleşmesinin eşler arasındaki güveni olumlu etkilediğini, %17,4'ü olumsuz etkilediğini, %17,3'ü kararsız kaldığını; erkek öğrencilerin %64,6'sı olumlu etkilediğini, %18,4'ü olumsuz etkilediğini, %17'si kararsız kaldığını belirtmiştir.

Tablo 6: Kendisinden farklı etnik kökenden olan bir kişi ile evlilik düşüncesi

Seçenek	Kadın		Erkek	
	n	%	n	%
Evet evlenirim	120	50,8	104	70,7
Hayır evlenmem	51	21,6	23	15,6
Kararsızım	65	27,5	20	13,6
Fiziksel engeli bulunan bir kişi ile evlenme düşüncesi				
Evet	70	29,7	42	28,6
Hayır	59	25,0	44	30,0
Kararsızım	107	45,3	61	41,5
Toplam	236	100,0	147	100,0

Kadın öğrencilerin %50,8'i kendisinden farklı etnik kökenden olan bir kişi ile evlenebileceğini, %21,6'sı evlenemeyeceğini; erkek öğrencilerin %70,7'si evlenebileceğini, %15,6'sı evlenemeyeceğini belirtmiştir (Tablo 6).

Akraba evliliği yapma düşüncesi sorulduğunda kadın öğrencilerin %7,6'sı akraba evliliğini onaylamakta, %92,4'ü onaylamamakta; erkek öğrencilerin %14,3'ü onaylamakta ve %85,7'si ise onaylamamaktadır.

Kadın öğrencilerin %29,7'si fiziksel engeli bulunan bir erkekle evlenebileceğini, %25'i evlenemeyeceğini, %45,3'ü kararsız kaldığını; erkek öğrencilerin %28,6'sı fiziksel engeli bulunan bir kadın ile evlenebileceğini, %30'u evlenemeyeceğini ve %41,5'i kararsız kaldığını belirtmiştir.

Kadın öğrencilerin %66,9'u evlenmeyi düşündüğü erkeğin sonradan engelli hale gelmesi veya kronik hastalık teşhisi alması halinde onunla evlenmeyi düşünmekte, %6,4'ü düşünmemekte, %26,7'si kararsız kalmakta; erkek öğrencilerin %74,1'i yine de evlenmeyi düşünmekte, %5,4'ü evlenmeyi düşünmemekte ve %20,4'ü kararsız kalmıştır. Kadın öğrencilerin %24,6'sı hiç evlenmemiş bir kadın olarak daha önce evlilik yapmış dul bir erkek ile evlenebileceğini, %39,8'i evlenemeyeceğini, %35,5'i kararsız kaldığı; erkek öğrencilerin %25,9'u evlenebileceğini, %44,9'u evlenemeyeceğini ve %29,3'ü kararsız olduğunu belirtmiştir.

Tablo 7: Üniversitelere göre bazı karşılaştırmalar

Düşünceler	Marmara Üniversitesi %	Bahçeşehir Üniversitesi %
Evlenme sürecinde bekaret önemlidir		
Evet	62,9	33,0
Hayır	37,1	67,0
Kendisinden farklı etnik kökenden olan bir kişi ile evlenme durumu		
Evlenirim	53,4	74,0
Evlenmem	21,9	12,0
Kararsızım	24,7	14,0
Eşcinsel evliliğe karşı tutumu		
Onaylıyorum	25,1	60,0
Karşıyım	57,2	18,0
Kararsızım	17,7	21,1

Tablo 7(devamı): Üniversitelere göre bazı karşılaştırmalar

Düşünceler	Marmara Üniversitesi %	Bahçeşehir Üniversitesi %
Evlilik öncesinde partneri ile cinsel ilişkiye girme konusunda tutumları		
Onaylıyorum	23,0	61,0
Karşıyım	59,4	22,0
Kararsızım	17,7	17,0
Öğrencilerin evlilik dışında cinsel ilişkiye girme konusundaki tutumları		
Onaylıyorum	23,0	60,0
Karşıyım	61,1	21,0
Kararsızım	15,9	19,0
Evlenecek kişiler arasında eşlerin dini inançları		
Aynı olmalı	62,5	30,0
Farklı olabilir	13,1	15,0
Fark etmez	24,4	55,0
Flört hakkındaki görüşleri		
Onaylıyorum	79,4	97,0
Karşıyım	7,8	-
Kararsızım	12,8	3,0

“Evlence sürecinde bekaret önemlidir” Marmara Üniversitesi öğrencilerinin %62,9’u evet, %37,1’i hayır; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin %33’ü evet, %67’si hayır yanıtını vermiştir (Tablo 7).

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin %53,4’ü kendisinden farklı etnik kökenden olan bir kişi ile evlenebileceğini, %21,9’u evlenemeyeceğini; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin %74’ü evlenebileceğini ve %12’si evlenemeyeceğini belirtmiştir (Tablo 7).

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin %25,1’i eşcinsel evliliği onaylamakta, %57,2’si karşı olduğunu; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin %60’ı onaylamakta, %18’i karşı olduğunu belirtmiştir.

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin %23’ü evlenmeden önce evlenmeyi düşündüğü partneri ile cinsel ilişkiye girmeyi onaylamakta, %59,4’ü karşı çıkmakta; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin %61’i onaylamakta, %22’si karşı çıkmaktadır (Tablo 7).

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin %23’ü evlilik ilişkisi dışındaki cinsel ilişkiye karşı çıkmamakta, %61,1’i karşı çıkmakta; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin %60’ı onaylamakta, %21’i karşı çıkmaktadır (Tablo 7).

Marmara üniversitesi öğrencilerinin %62,5’i evlenmeyi düşündüğü partneri ile dini inançlarının aynı olması gerektiğini, %13,1’i farklı olabileceğini, %24’ü bunun kendileri için önemli olmadığını; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin %30’u aynı olmalı, %15’i farklı olabilir, %55’i fark etmez yanıtını vermiştir (Tablo 7).

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin %79,5’i evlilik öncesi flörtü onaylamakta, %7,8’i karşı çıkmakta; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin %97’si onaylamaktadır (Tablo 7).

SONUÇ VE TARTIŞMA

Kadın öğrencilerin evlenecekleri kişiyi seçmede öncelikle kendilerinin karar vermesi ve ardından ailelerinin onaylamasını tercih etmekte, sadece kendim seçmeliyim seçeneği ikinci sırada yer

almıştır. Bu sonuç, kadın öğrencilerin öncelikle ailelerinin değil kendilerinin evlenecekleri kişiyi tercih etmede karar verici konumunda olmak istediklerini ortaya koymaktadır. Bu durum geleneksel aile yapısına ağırlıklı olarak uymamakta ve görücü usulü, zorla evlendirme vb. usullerin kadınlar tarafından artık tercih edilmediğini de ortaya koymaktadır. Ceylan (1994)'nın üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada; öğrencilerin evlenecekleri kişiyi kimin seçeceği konusundaki tercihleri sorulduğunda; tüm öğrencilerin %79,3'ü kendim, %18,1'i ailemle birlikte, Durmazkul (1991)'un çalışmasında kadın öğrencilerin %78 ve erkek öğrencilerin %81, Kaya (2002)'nin çalışmasına katılan üniversite öğrencilerinin %96 oranında, eşlerini kendileri seçmeyi istemektedir. Köroğlu (2013) çalışmasına göre ise; gençler evlenme kararını %76,1 oranında evleneceği kişiyle almak istemekle birlikte anne-babalarının da onayını almayı düşünmektedirler. Gerek bu çalışmanın bu sonucu ve gerekse yapılan diğer çalışmaların sonuçları, kadınların kendi adına karar vermesi toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlama adına pozitif bir adım ve değer olarak düşünebiliriz.

Kadın öğrencilerin tamamına yakını evlendikten sonra eşinin ailesi ile aynı evde yaşayabileceğini, ancak erkeklerin büyük çoğunluğu ise eşlerinin aileleri ile aynı evde birlikte yaşamak istememektedir. Ayrıca, kadın öğrencilerin eşinin ailesi birlikte oturmanın olumlu etkisinin olup olamayacağı konusunda kararsız kalırken, beşte ikisine yakını bunun ilişkilerinin olumlu etkileyeceğini ve beşte birine yakını ise olumsuz etkileyeceğini belirtmiştir.

Erkeklerin ise eşinin kendi ailesi ile birlikte oturmasının ilişkilerini olumlu etkilediğini, beşte ikisine yakını ise fark etmediğini ve diğer kısmı ise olumsuz etkileyeceğini belirtmiştir. Ceylan (1994)'ın çalışmasına katılan kadın öğrencilerin %69,4'ü eşin ailesi ile oturmak istemezken, erkek öğrencilerin %84,1'i eşinin ailesi ile oturmak istemediğini belirtmiştir. Erkeklerin büyük çoğunluğunun eşlerinin ailesi ile birlikte aynı evde yaşamayı istemez iken, eşlerinin kendi aileleri ile yaşamalarının ilişkilerine olumlu etki yaratacağını söylemesi ise saptanan çarpıcı bir sonuçtur. Oysa kadınların tamamına yakını eşlerinin aileleri ile birlikte aynı evde yaşayabileceğini belirtmektedir. Geleneksel yapımızda, kadın evlilik sonrası süreçte genelde erkeğin evinde ailesi ile birlikte yaşamaya başlar ve bu durum gayet olağan ve normal olarak karşılanır. Oysa, evlilik sonrası süreçte eşinin ailesinin yanında onlarla birlikte yaşayamaya başlayan erkekler dışlanır, bu durum hoş görülmez ve zaman zaman da ayıplanır. Bu durumda olan erkekleri ve bu durumu değersizleştirmek için içgüveyi etiketi yapıştırılır. Bu durum ile ilgili toplumsal yapımızda toplumsal olarak türetilen deyimler ve atasözleri dahi mevcuttur.

Kadın öğrencilerin beşte ikisi evlenecekleri erkek partneri ile aralarında ekonomik açıdan bir denkliliğin olması gerektiğini, beşte ikisi erkek partnerinin daha zengin olması gerektiğini ve beşte biri ise kadının daha zengin olması gerektiğini vurgulamıştır. Erkek öğrencilerin ise beşte biri denk olmalıdır, yarısından fazlası eşlerden hangisinin zengin olduğu fark etmez, beşte birine yakını erkek daha zengin olmalıdır ve çok minimum bir orandaki erkekler kadının daha zengin olması gerektiğini belirtmiştir. Buna göre, kadın öğrencilerin yarısına yakını erkek partnerlerinin kendilerinden daha

zengin olması gerektiğini, erkeklerin ise yarısından fazlasının bu durumun cinsiyet açısından fark etmediğini ortaya koymaktadır. Ceylan (1994) çalışmasında; öğrencilerin %64,3'ü partnerler arasında ekonomik farkın önemli olmadığını, %22,1'i denk olmalı, %6,5'i erkek daha zengin olmalı cevabını vermiştir. Yani, bu sonuçların kadınlar evlilik sürecinde erkek partnerlerini halen bir güvence aracı olarak görmüş olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu, geleneksel ataerkil toplumsal yapının toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin etkisinin varlığını halen sürdürdüğünün bir kanıtı olarak karşımıza çıkan bir durumdur. Ayrıca, kadınların sadece beşte biri kadın daha zengin olmalıdır yanıtı da bunun bir kanıtı olarak karşımıza çıkmaktadır. Erkekler açısından ise kadın veya erkeğin hangisini zengin olduğunun önemli olmadığını ortaya koymaktadır.

Sprecher ve Toro-Morn (1994) yaptıkları çalışmaya katılan kadınlar, eş adaylarında eğitim düzeyinin, maddi düzeyin ve eşin yaşının kendilerinden daha fazla olmasını istemişlerdir.

Kadın öğrencilerin yarısından fazlasının evlenecekleri erkek partnerleri ile aralarında yakın ideolojik bir görüş olabileceğini, beşte biri oranına yakını mutlaka aynı görüşte olması gerektiğini, diğer önemli bir kısmı için bu durumun önemli olmadığı ve çok düşük bir oranda ise zıt görüşte olabileceğini vurgulamışlardır. Buna göre, kadın öğrencilerin büyük çoğunluğu için evlenecekleri erkeklerin ideolojik görüşleri ile kendilerinin aynı veya yakın olması gerektiğini ortaya koymaktadır. Erkek öğrenciler için de bu durum benzerlik göstermektedir. Yani, bireyler evlenecekleri partnerleri ile kendileri arasında ideolojik benzerlik veya yakınlığın olmasının daha çok tercih edildiğini ortaya koymaktadır. Durmazkul (1991) ve Ceylan (1994)'nin çalışmalarında "politik/siyasi görüş benzerliği" özelliği, "ideoloji benzerliği" biçiminde ele alınmış ve bu maddenin katılımcılar tarafından önemli görüldüğü, Efe (2013)'nin çalışmasında; araştırmaya katılan öğrencilerin %70,6 potansiyel eşin politik düşüncesinin kendisinininki ile aynı olmasını tercih ederken, %29,4'ü bunun kendileri için önemli olmadığını belirtmiştir.

Kadın öğrencilerin yarısından fazlası evlenecekleri erkek partnerlerinin kendileri ile aynı dini inanca sahip olması gerektiğini, dörtte biri oranında ise aynı dini görüşe sahip olup olmasının önemli olmadığını ve kaydadeğer bir bölümü için de farklı bir dini inanca sahip olabileceği belirtilmiştir. Erkeklerin ise yaklaşık beşte ikisine yakını evlenecekleri kadın partnerinin kendisi ile aynı inanca sahip olması gerektiğini, beşte ikisinden fazlası için bunun önemli olmadığı ve beşte biri oranında ise farklı bir dini inanca sahip bir kadın ile evlenebileceğini vurgulamıştır.

Marmara üniversitesi öğrencilerinin beşte üçü evlenmeyi düşündüğü partneri ile dini inançlarının aynı olması gerektiğini, beşte birinden fazlası bu durumun kendileri için önemli olmadığını ve düşük bir oranı ise farklı bir inanca sahip biri ile evlenmeyeceğini; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin yarısından fazlası için bunun aynı olmak zorunda olmadığı, yaklaşık üçte biri evlenecekleri partnerlerinin kendileri ile aynı dini inanca sahip olması gerektiğini belirtmiştir.

Ceylan (1994)'nin yaptığı çalışmada; öğrencilerin %68,9'u dini inançları aynı olmalı, %22,7'si inanç önemli değil, %6,5'i dini inançları farklı olabilir ve kadın öğrencilerin %76,4'ü, erkek öğrencilerin %62,2'si aynı olmalı yanıtı vermiştir. Köroğlu (2013), kadın öğrenciler için evlenecekleri erkeklerin

kendileri aynı dini inanca sahip olması durumunun erkeklere göre biraz daha fazla önemsendiğini ortaya koymuştur. Kadınların evlenecekleri partnerleri ile aynı dini inanca sahip olma konusunda kararlı oldukları erkeklerin ise evlenecekleri partnerlerinin kendileri ile aynı dini inanca sahip olması gerektiği konusunda esnek oldukları ve farklı bir dini inanca sahip kadınla evlenebilecekleri ortaya çıkmıştır. Bu durum, erkekler için evlilikte dini inancın aynı olmasının o kadar da fazla önemli olmadığını ve bunu önemsemediklerini ortaya koymaktadır. Din İşleri Yüksek İşleri Kurul Başkanlığı (2020)'na göre, İslam inancında erkeklerin ilahi bir dine mensup bir kadınla evlenmesine engel bir durum olmadığı, ancak kadınların ise İslam dini inancından başka bir inanca sahip olan bir erkekle evlenmeyeceği hükmü verilmiştir. Kadın öğrencilerin başka bir inanca sahip bir erkekle evlenme fikrine karşı çıkmalarının bu durumdan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Kadın öğrencilerin beşte üçüne yakını, evlenecekleri erkek partnerlerinin kendilerinden yaş olarak daha büyük olması gerektiğini, beşte biri oranında kişi için yaş farkının önemli olmadığını ve diğerleri için ise yaşlarının denk olması gerektiğini belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin beşte ikisine yakını erkeklerin kadınlardan yaş olarak daha büyük olması gerektiğini, beşte biri oranında yaşların denk olması ve diğerleri için ise yaş farkının önemli olmadığını göstermektedir. Kadınlar tercihen evlenecekleri erkeklerin kendilerinden yaş olarak daha büyük olmasını tercih ederken erkeklerin de bu durumu aynı olarak gördükleri, ancak kadınların bunu daha yüksek düzeyde tercih ettikleri görülmektedir.

Ceylan (1994)'nin çalışmasında; eşlerin yaşları konusunda kadın öğrencilerin %5,6'sı, erkek öğrencilerin %2,4'ü aynı olmalı, kadın öğrencilerin %41,7'si, erkek öğrencilerin %41,5'i erkek daha büyük olmalı, kadın öğrencilerin %47,2'si, erkek öğrencilerin %42,7'si yakın olmalı, kadın öğrencilerin %5,6'sı, erkek öğrencilerin %13,4'ü önemli değil cevabını vermiştir. Türkaslan ve Yurtkur (2007)'un çalışmasına katılan kadın öğrencilerin %47,2'si evleneceğim kişi benden büyük olmalı, erkeklerin ise %46,8'i benden küçük veya benimle aynı yaşta olmalı görüşündedir. Erkeklerin önemli bir kısmı için yaş farkının önemli olmadığı da görülmektedir.

Erkek ve kadınların fizyolojik ve biyolojik yapılarının farklı olması veya ağırlıklı olarak toplumsal cinsiyet bağlamında oluşturulan ve erkelerin yaş açısından mutlaka kadınlardan daha büyük olmalıdır anlayışının neden olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, örneğin, toplumsal açıdan konuyu ele aldığımızda erkeklerin genelde kendilerinden yaş olarak daha genç birileri ile evlilik yapmayı düşündükleri ve bunun cinsellik performansı ile daha çok tercih edildiği görülmektedir. Bir kadın kendinden daha küçük bir erkekle evlendiğinde ayıplanmakta ve hoş karşılanmamaktadır. Örneğin, sosyal medyada sürekli olarak gündeme gelen ve bir kadın aktristin kendisinden yaş olarak küçük olan başka bir aktör ile evliği sürekli olarak eleştirilmekte, ayıplanmakta ve hatta hakaretlere varan paylaşımlar yapıldığı görülmektedir. Bunun benzer toplumsal baskılar nedeni ile kadınların daha çok kendilerinden yaş olarak büyük olan erkekle evlenmeyi tercih etmek zorunda bıraktığını ortaya koymaktadır.

Kadın öğrencilerin büyük çoğunluğu erkek partnerleri ile evlilik öncesi flörtü onaylamakta, çok küçük bir oranı karşı çıkmakta ve yarısından fazlası flört ettiği erkek ile evlenmeyi düşünmekte, beşte ikisine yakını kararsız kalmakta ve diğer küçük bir oranı ise evlenmeyi düşünmediğini vurgulamıştır. Erkeklerin de aynı benzer oranlarda bu soruyu yanıtladıkları görülmektedir. Marmara Üniversitesi öğrencilerinin beşte dördü evlilik öncesi flörtü onaylamakta, çok düşük bir oranı ise karşı çıkmakta veya kararsız kalmakta; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin tamamına yakını evlilik öncesi flörte karşı olmadığı ve onayladığı belirlenmiştir.

Ondaş (2007)'in çalışmasında; öğrenciler "evlilik öncesi flört dönemi olmalı" görüşüne yüksek oranda katıldıkları belirlenmiştir. Geleneksel yapımızda flört pek fazla istenen bir durum değildir. Ancak, üniversite öğrencilerinin buldukları ortamın doğası gereği de flört etme olanağına daha çok sahip olabilmektedirler. Ayrıca, flört döneminde partnerler birbirlerini tanıma fırsatı da bulabilmektedirler. Kimileri için flört evliliğin başlangıç aşaması olarak görülürken kimileri için ise sadece tanışma, birbirini tanıma ve ancak bu sürecin sonunda evliliğin gerçekleşebileceği bir durum olarak algılanabilmektedir. Gençlik dönemi, aşk, cinsellik, duygusallığın en dalgalı ve yoğun olduğu ve yaşandığı bir dönemdir. Ayrıca, karşı cinsle ilişki kurma, onu tanıma, duygusal ve cinsel bazı gereksinimleri karşılama gereksinimleri de flörtü başlatabilmektedir. Kadın ve erkek öğrenciler flörtü onaylarken, flört ettikleri partnerleri ile illaki evlenmek zorundaymış gibi hissetmedikleri de görülmektedir. Doğal olarak flörtün mutlak surette evlilikle sonuçlanmalı anlayışının da yanlış olduğunu bu durum ortaya koymaktadır.

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin yaklaşık üçte ikisi için evlenme sürecinde bekaretin önemli olduğu, üçte biri oranında ise bu durumun önemli olmadığı, Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin üçte ikisi ise evlenmeden önce partnerinin bekaretinin kendileri için önemli olmadığı ve üçte biri oranında öğrenci için ise bekaretin önemli olduğu saptanan önemli bir sonuçtur. Bu sonuca göre, Bahçeşehir Üniversitesi öğrencileri bekaret konusunda daha esnek oldukları ve bu durumun onlar için önemli olmadığını ve bu durumun Marmara Üniversitesi öğrencileri için ise tam tersine olduğu görülmektedir. Bu durumun bu üniversite öğrencilerinin sosyoekonomik düzeylerinin farklı olması, kültürel farklılıklar, yetişme tarzları gibi durumların etkili olduğu düşünülmektedir.

Kadın öğrencilerin, dörtte biri oranında evlilik öncesinde erkek partnerleri ile cinsel ilişkiye girmeyi onaylamakta, yarısından fazlası ise karşı çıkmakta ve diğer kısmı ise kararsız kalmaktadır. Erkeklerin ise yarısına yakını evlilik öncesinde kadın partnerleri ile cinsel ilişkiye girmeyi onaylamakta, beşte birinden az fazlası karşı çıkmakta ve beşte biri ise kararsız kalmaktadır. Evlilik öncesi cinsel ilişkiye girmeyi erkekler daha fazla oranda onaylamakta iken kadınların küçük bir bölümü bu durumu onaylamaktadır.

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin beşte biri evlenmeden önce evlenmeyi düşündüğü partneri ile cinsel ilişkiye girmeyi onaylamakta, beşte üçü karşı çıkmakta ve diğer bölümü ise kararsız kalmakta; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin beşte üçü evlenmeden önce evlenmeyi düşündükleri

partnerleri ile cinsel ilişkiye girmeyi onaylamak, beşte biri karşı çıkmakta ve diğer bölümü ise kararsız kalmaktadır.

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin beşte üçü evlilik ilişkisi dışındaki cinsel ilişkiye karşı çıkmamakta, beşte biri oranında onaylamakta ve diğer bölümü ise kararsız kalmakta; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin beşte üçü tam tersine evlilik sistemi dışındaki cinsel ilişkiye karşı çıkmamakta, beşte biri oranında karşı çıkmakta ve diğer bölümü ise kararsız kalmaktadır.

Ceylan (1994)'nin çalışmasına katılan öğrencilerin evlilik öncesinde partnerleri ile cinsel ilişkide bulunma konusunu %65'i onaylamakta ve %27,9'u onaylamamaktadır. Evlilikten önce cinsel ilişkiyi onaylayan kadın öğrencilerin oranı %11,1 iken erkek öğrencilerin oranı %42,7 bulunmuştur. Ondaş (2007)'in çalışmasında ise; öğrenciler "evlilik öncesi flört dönemi olmalı" görüşüne yüksek oranda katıldıkları görülmüştür. Fakat "evlilik öncesi cinsel birliktelik olmalı" yargısına yüksek oranda katılmadıkları saptanmıştır. Kaya (2002)'nin Hacettepe Üniversitesi öğrencileri ile yaptığı araştırmada, öğrencilerin %54,6'sı cinsel deneyimi önemsemektedir.

Bu sonuçlara göre, evlilik öncesinde partnerlerin cinsel ilişkiye girmesini en fazla oranda erkek öğrenciler onaylamaktadır. Flört ile birlikte partnerler birbirleri tanımakta, geleneksel kız bulma, isteme vb. ritüeller değişmekte ve aynı zamanda beraberinde de sonucu travmatik olabilecek duygusal ayrılıklara, cinsel beraberliklere ve hatta hamilelikle sonuçlanabilen birlikteliklerin sonucunda ortada yalnız kalan kadınların olduğu da görülmektedir. Bu süreçte en fazla kadın partnerler zarar görmektedir. Erkek cinselliği normal karşılanırken, kadın cinselliği ise anormal olarak karşılanmakta, kadın damgalanmakta ve çeşitli olumsuz etiketlenmelerle karşı karşıya kalabilmektedirler. Bu nedenle kadın katılımcılar evlilik öncesinde cinsel ilişkiye girmeyi doğal olarak onaylamadığı düşünülmektedir.

Kadın öğrencilerin yarısından fazlası için evlenmeden erkek partnerlerinin cinsel ilişkiye hiç girmemiş olmasını yani, bakir olmasını tercih ederken, diğer yarısına yakını için bu durumun önemli olmadığı, buna karşın erkelerin de benzer görüşte oldukları görülmektedir. Yani, çalışmaya katılan kadın ve erkek öğrencilerin yarısından fazlası için evlilik öncesinde partnerlerinin hiç cinsel ilişkiye girmemiş olmasını tercih etmektedir.

Kadın öğrencilerin evlenmeyi düşündükleri erkek partnerlerinin mesleklerinin tercihinde ilk sırada mühendisleri ve ardından doktor ve öğretmenleri tercih ederken, mesleğim önemli olmadığını ifade edenlerin oranı da yüksek bulunmuştur. Ondaş (2007) çalışmasında, kadınların evleneceği kişinin iyi bir meslek sahibi olması (%89,4), bağımsız kendi geliri olması (%89) gerektiğini ortaya koymuştur. Erkeklerin ise daha çok öğretmen ve doktor mesleği olan kadınlarla evlenmeyi tercih etmektedir. Kadınların, mühendis ve doktor gibi meslekleri ön planda tutulmasının geleneksel alt yapısından kaynaklanmaktadır. Bu meslekler, toplumsal olarak yüksek değer atfedilen meslekler olarak görülmekte ve bu meslekteki erkeklerle evlenilmesi halinde ekonomik olarak sorunlar yaşanmayacağı, toplumsal statülerinin yükseleceği beklentilerinden kaynaklanmaktadır. Hatta bu

durumu açıklayan kızları için (ne mühendisler ve doktorlar kızımızı istedi de biz vermedik) gibi klişe haline gelmiş söylentiler de vardır. Erkekler ise daha çok öğretmen mesleğini birinci sırada tercih etmektedir. Öğretmenlik mesleğinin çalışma prensipleri açısından daha esnek ve rahat olması, yaz tatilinin olması gibi nedenlerden dolayı erkekler tarafından tercih edildiği düşünülmektedir.

Kadın öğrencilerin üçte biri eşcinsel evlilikleri onaylamakta, yarısına yakını karşı çıkmakta, üçte birinden daha azı ise kararsız kalmakta ve erkek öğrencilerin de üçte biri eşcinsel evlilikleri onaylamakta, yarısından fazlası karşı çıkmakta ve küçük bir bölümü ise kararsız kalmıştır. Marmara Üniversitesi öğrencilerinin çoğunluğu eşcinsel evliliğe karşı olduğunu, belirtirken; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin çoğunluğu ise eşcinsel evliliklere karşı olmadıklarını belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin eşcinsel evlilikleri daha fazla reddettikleri görülmektedir. Ülkemizde eşcinsel evlilikler yasal olarak yasaktır. Kültürel, sosyal ve inanç açısından eşcinsellik toplumumuzda genellikle onaylanmamakta ve tasvip edilmemektedir. Bu nedenle karşı çıkma oranları yüksek çıkmıştır.

Kadın öğrencilerin küçük bir oranı evlenmeden önce yapılan evlilik sözleşmesi onaylamakta, yarısından fazlası karşı çıkmakta, üçte biri oranında ise kararsız kalmakta; erkek öğrencilerin beşte biri onaylamakta, çoğunluğu karşı çıkmakta ve beşte biri oranında ise kararsız kalmaktadır. Ayrıca, kadın öğrencilerin çoğunluğu evlilik sözleşmesinin eşler arasındaki güveni olumlu etkilediğini belirtirken, az bir oranı olumsuz etkilediğini ve erkek öğrencilerin de benzer oranlarda soruyu yanıtladıkları belirlenmiştir. Evlilik öncesinde yapılan evlilik sözleşmeleri boşanma gerçekleşmesi halinde her iki tarafı da korumak amaçlı yapılan bir uygulama olarak düşünülmektedir. Yasal olarak evlilik sürecinde birlikte edinilen tüm menkul ve gayri menkul kıymetler boşanma halinde eşit olarak bölüşülür. Ancak, evlilik sözleşmesi yapılmış ise bu sözleşme hükümleri de geçerli olur. Bu uygulama gittikçe de yaygınlaşmaya başladığını görmekteyiz. Evlilik, güven ve sevgi temelli bir birleşme, bir araya gelme ve birlikte birbirinin gereksinimlerini karşılama durumudur. Eşler bu konuda tereddütleri varsa, evlilik sözleşmesini yaparak kendilerini güvenceye alma gereksiniminde kaynaklandığı düşünülmektedir.

Kadın öğrencilerin yarısı kendisinden farklı etnik kökenden olan bir erkek ile evlenebileceğini, beşte biri oranında evlenemeyeceğini, beşte biri oranında ise bu konuda kararsız olduğu; erkek öğrencilerin ise büyük çoğunluğu kendisinden farklı etnik kökenden olan bir kadınla evlenebileceğini ve çok az bir oranda karşı çıkmaktadır.

Marmara Üniversitesi öğrencilerinin yarısından fazlası kendisinden farklı etnik kökenden olan bir kişi ile evlenebileceğini, beşte biri oranında evlenemeyeceğini ve diğer bölümü ise kararsız olduğunu; Bahçeşehir Üniversitesi öğrencilerinin dörtte üçü kendisinden farklı etnik kökenden olan bir kişi ile evlenebileceğini ve çok az bir oranda da bu duruma karşı çıktığı belirlenmiştir.

Azerbaycan'da "Evlenilecek eşin sizinle aynı milliyetten olması önemlidir mi?" sorusuna katılımcıların %62'si "önemlidir" derken, %38'i ise "önemli değil" cevabını vermiştir (Süleymanov, 2009). Efe (2013)'nin çalışmasına katılan öğrencilerin yarıya yakını için evlenecekleri partnerlerinin kendileri ile aynı etnik kökenden gelmesi gerektiği, Türkaslan ve Yurtkuran (2007) yaptıkları çalışmaya katılan

öğrencilerin % 38'i için evlenilecek eşin aynı etnik kökenden olması gerektiği, kız öğrenciler %41,9'u ve için erkek öğrencilerin %34,8'i için evlenecekleri eşlerinin kendileri ile aynı etnik kökenden gelmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Türkaslan ve Yurtkur (2007) çalışması ve bu çalışmanın bu sonucuna göre, kendisinden farklı etnik kökenden olan biri ile evlenme konusunda erkekler daha olumlu düşünürken kadınların bu konuda daha tutucu oldukları görülmektedir. Bu durumun, ülkemizin çoklu bir etnisiteli yapısından kaynaklı olarak ortaya çıktığı düşünülmektedir.

Kadın öğrencilerin dörtte biri engeli olan bir erkek ile evlenemeyeceğini, dörtte birinden fazlası ise evlenebileceğini ve geri kalan çoğunluğun ise bu durum karşısında kararsız olduğu; erkek öğrencilerin de aynı benzer oranlarda bu duruma ilişkin yanıtlar verdikleri belirlenmiştir. Ayrıca, kadın öğrencilerin çoğunluğu evlenmeyi düşündüğü erkeğin sonradan engelli hale gelmesi veya kronik hastalık teşhisi alması halinde onunla evlenmeyi düşünmekte, dörtte biri oranında ise kararsız kalmakta ve çok düşük bir düzeyde ise karşı çıkmakta; erkek öğrencilerin de benzer yanıtlar verdikleri saptanmıştır.

Kadın öğrencilerin dörtte biri sanal ortamda tanıştığı kişi ile evlenebileceğini, yarısına yakını evlenemeyeceğini ve diğer geri kalanı ise kararsız olduğu, erkek öğrencilerin ise dörtte biri evlenebileceğini, yarısına yakını kararsız olduğunu ve üçte birine yakını ise evlenemeyeceğini belirtmiştir. Türkaslan ve Yurtkuran (2007)'nin yaptığı araştırmada gençlerin %56,5'i sanal ortamdan evliliği onaylamakta ancak; %20,3'ü sanal ortamdan tanıştığı biriyle evlenebileceğini ifade ederken %20'si fikrim yok, yani duruma göre olabilir de şeklinde görüş beyan ederlerken %60'ı hayır sanal ortamdan tanıştığım biriyle evlenmem şeklinde yanıtlamıştır. Aynı çalışmaya katılan kızlar daha yüksek oranlarda hayır derken, erkekler daha yüksek oranda evet demekte, erkekler sanal ortamdaki evlilik ile ilgili programları daha fazla onaylamakta ancak, bu vasıtasıyla bir evlilik yapmayı düşünmemekte oldukları görülmektedir (Türkaslan ve Yurtkuran, 2007). Erkekler, sosyal ortamlarda tanıştıkları kadın partnerler ile evlenmeyi kadın öğrencilere göre daha az istemektedir. Bu durumun, erkeklerin sanal ortamda kurulan ilişkilere bakış açısı, güvensizlik veya toplumsal baskı hissetmelerinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Kadınların da en az erkekler kadar bu sanal ortamları kullandıkları bilinen bir gerçektir.

Knox ve arkadaşları (1997) yaptıkları araştırma sonuçlarına göre, eş adayında bulunan özelliklerin bireyin kendisindeki özelliklerle birbirine yakın olması, benzemesi önemli bulunmuştur.

Üniversite öğrencilerinin evlilik, eş seçimi, cinsellik, flört, farklı etnik köken, inanç ve değerlere sahip olma gibi konularda kadın ve erkekler arasında farklılıklar olduğu ve öğrencilerin buldukları üniversite ortamına (vakıf, devlet) göre farklı bakış açılarına sahip oldukları görülmektedir.

Bu çalışmanın daha fazla sayıda üniversitede yapılarak genişletilmesinin konunun daha fazla ve detaylı olarak ortaya konulması ile evlilik ve evliliğe ilişkin politikalar oluşturulurken bu hususların dikkate alınmasının göz önünde bulundurulmasına katkı sağlayacaktır. Aile ve evliliğin fonksiyonlarını ortaya koymaya yönelik çalışmaların yapılmasını önermekteyiz.

Ülkemiz gibi çoklu etnisite ve dini inanca sahip bir yapıda olmasına rağmen farklı bir etnisiteye sahip birileri ile evlilik yapmanın nedenlerinin araştırılmasını önermekteyiz.

Üniversitelerde aile ve evlilik gibi yaşamsal öneme sahip bir konuda zorunlu olan “evlilik, eş seçme, eş olma, eş olma sorumluluğu, ebeveyn olma, iletişim, yasal hak ve sorumluluklar” gibi konuları içeren aile ve eş danışmanlığı derslerinin konulması ve bu konuda öğrencilerinin farkındalıklarının artırılmasını önermekteyiz.

Evlilik, flört, cinsellik gibi konularda daha doğru ve bilimsel bilgi sağlanması konusunda üniversitelerde eğitimler, seminerler, bilgilendirici çalışmalar vb. etkinlikler düzenlenmelidir.

Öğrencilerin evlenecekleri bireylerin mesleklerinin tercihinde etkili olan faktörlerin ve eş seçiminde yeni neslin seçim kriterlerini ortaya koyan çalışmaların yapılmasını önermekteyiz.

Bu çalışmanın sonuçları da dikkate alınarak, öğrencilerin görüşlerini ve beklentilerini daha derinlemesine ortaya koymak amacıyla ileride yapılacak nitel, nicel veya karma bilimsel çalışmaların yapılması, bu konuda keşfedici bilgiler edinmeyi sağlayabilir.

Araştırmaya İlişkin Etik Bilgiler

Çalışma daha önce yayınlanmamıştır ve yayınlanmak üzere hâlihazırda başka bir yayın organına gönderilmemiştir. Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır. Makalede araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur. Bahçeşehir Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 21.03.2018 tarih ve 2018-06/10 Sayı ile izin alınmıştır.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

Çatışma Beyanı

Herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

Aaker, D.A., Kumar, V. ve Day, G.S. (2007). *Marketing Research* (9. Edition). Danvers: John Wiley & Sons.

Bahar, H. İ. (2009). *Sosyoloji*. Ankara: Karınca Yayınları.

Bozgeyikli, H. ve Toprak, E. (2013). Üniversiteli gençlerin eş seçim kriterlerinin sıralama yargılarıyla ölçeklenmesi. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 2147-8473.

Ceylan, F. G. (1994). Üniversite öğrencilerinin eş seçimindeki tercih ve beklentileri. Yüksek Lisan Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, Sivas.

Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı. (2020). *Müslüman Kadın Gayrimüslim Bir Erkekle Evlenebilir mi?*, Erişim Tarihi: 22 Mart 2019, <https://kurul.diyamet.gov.tr/Cevap-Ara/800/musluman-kadin-gayrimuslim-bir-erkek-evlenebilir-mi->

- Durmazkul, A. (1991). Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinin eş seçimi tercihi. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Efe, E. (2013). Üniversite öğrencilerinin eş seçme eğilimleri. (Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Eşsizozğlu, A., Yenilmez, Ç., Güleç, G., ve Yazıcıoğlu, Y. (2012). Aile yapısı ve ilişkileri. Yenilmez, Ç., (Ed.), *Aile ile İlgili Temel Kavramlar* (ss. 2-20). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Günayer Şenel, H. (2011). *Evlilik Okulu, Eş Seçimi Kararı*. (7. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kasapkara, A. ve Kasapkara, B. (2013). 20-30 Yaş Grubu Bekar Erkeklerin Eş Seçimine Yönelik Tutumları ve Eşten Beklentilerinin Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (34), 792-800.
- Kaya, M. (2002). Cinsiyetleri farklı üniversite öğrencilerinin eş seçimi tercihlerine göre denetim odakları. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Knox, D., Zusman, M. ve Nieves, W. (1997). College students homogamous preferences for a date and mate. *College Student Journal*, 31, 445-448.
- Koroğlu, T. (2013). Üniversite gençliğinin evlilik, aile ve boşanma konusundaki düşünce ve görüşleri üzerine sosyolojik bir araştırma: karabük üniversitesi örneği. Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Karabük.
- Livia, L. S., Kotowska, I. E. ve Richter, R. (2018). The new roles of men and women and implications for families and societies, Gabriele Doblhammer (Ed.) *Jordi gumà a demographic perspective on gender, family and health in europe* (pp. 41-63), Germany, ISBN 978-3-319-72356-3 (e-Book).
- Malhotra, N. K. (2004). *Marketing research an applied orientation* (4. Edition). New Jersey: Pearson Prentice Hall,
- Ondaş, B. (2007). Üniversite öğrencilerinin evlilik ve eş seçimiyle ilgili görüşlerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Aile Ekonomisi ve Beslenme Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Özgüven, İ. E. (1997). *Cinsellik ve cinsel yaşam*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Süleymanov, A. (2009). Çağdaş türk toplumlarında aile ve evlilik ilişkileri. *Başbakanlık Aile Ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Eğitim - Kültür Ve Araştırma Dergisi*, 11 (5), 7-17.
- Tolan, Ç. Ö., (2015). Evlilik uyumunun kişilik özellikleri, ilişkiye dair inançlar ve çatışma çözüm stilleri bağlamında yordanması: Diyarbakır ili örneği. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Toro-Morn, M. and Sprecher, S. (2003). A Cross cultural comparison of mate preferences among university students: The United States vs. The People' s Republic Of China (PRC). *Journal of Comparative Family Studies*, 34, 151-170.
- Turğut, M. ve Feyizoğlu, S. (2014). *Türkiye aile yapısı araştırması tespitler öneriler*. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü Araştırması, Erişim Tarihi: 22 Nisan 2019, <https://ailevecalisma.gov.tr/uploads/athgm/uploads/pages/indirilebilir-yayinlar/67-turkiye-aile-yapisi-arastirmasi-2013-tespitler-oneriler.pdf>.
- Türkarlan, N. ve Yurtkuran Demirkan, S. (2007). Üniversite son sınıf öğrencilerinin evliliğin kuruluşuna ilişkin görüş ve düşünceleri. Ankara: Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Genel Yayın No: 132. Afşaroğlu Matbaası.
- Yalçın, H., Kılıçoğlu Arslan, E. ve Acar, A. (2017). Gençlerin evlilik ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10 (52), 858-865. Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2017.1942>.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yörükoğlu, A. (1987). *Gençlik çağı*. İstanbul: Özgür Yayınları.
- Zikmund, W. G. (1997). *Business research methods* (5. Edition). Orlando: The Dryden Press.